

Зінчук М.О.

студентка,

Науковий керівник: Шматковська Т.О.

кандидат економічних наук, доцент,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ЩОДО ПРОБЛЕМАТИКИ ТРАКТУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

За сучасних умов стабільність позицій підприємства на ринках, позитивна динаміка фінансово-економічних результатів, діловий успіх багато в чому визначаються ступенем його адаптації до динамічних змін зовнішнього та внутрішнього середовища, для якого характерним є дефіцит релевантної інформації, ризикованість здійснення господарських операцій, нестабільність політичної та економічної ситуації в країні тощо. Тому фінансова стійкість підприємства є однією із головних умов життєдіяльності, розвитку і забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства.

Зазначимо, що фінансова стійкість – це характеристика діяльності підприємства, яка відображає його здатність до фінансово збалансованого розвитку та досягнення визначених цілей, з мінімально допустимими відхиленнями від запланованих, всупереч впливу динамічного середовища, в якому має місце невизначеність майбутніх результатів та ризикованість господарських процесів.

Незважаючи на різноманітність та поліаспектність проведених досліджень щодо оцінювання фінансової стійкості підприємства та управління нею, недостатньо вивченими залишаються питання співвідношення фінансової стійкості з іншими характеристиками фінансового стану підприємства, встановлення нормативних значень для коефіцієнтів фінансової стійкості [2, с. 108].

Щодо означеної проблематики розроблено низку теоретичних і методичних підходів до трактування сутності та критеріїв оцінювання фінансової стійкості підприємств, проте, ряд питань залишається відкритими. Таким чином, дискусія серед науковців та неоднозначність підходів і трактувань, об'єктивно існуюча невизначеність ринкового середовища та породжувані нею різнопланові ризики обумовлюють актуальність проведення подальших досліджень та пошуку нових способів вирішення означеної проблематики.

Систематизація розглянутих підходів дозволила визначити, що фінансова стійкість підприємства означає здатність господарюючого суб'єкта функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у мінливих умовах внутрішнього і зовнішнього середовищ. Зауважимо що, основним методом, який використовується у процесі оцінки фінансової стійкості є метод відносних показників. При цьому на основі даних фінансової звітності, зокрема форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», розраховується комплекс різноманітних коефіцієнтів щодо оцінювання фінансової стійкості. Співставлення підходів різних науковців щодо оцінки

фінансової стійкості підприємства дозволяє стверджувати, що найбільш поширеними є коефіцієнт автономії, коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів, коефіцієнт довгострокового залучення власних і позикових коштів, коефіцієнт маневреності власних оборотних засобів та коефіцієнт реальної ціни (табл. 1).

При проведенні оцінювання фінансового стану підприємства на основі комплексу індикаторів важливим є порівняння фактичного рівня показників з їх нормативними значеннями. Необхідність встановлення нормативних значень показників обумовлена завданнями аналізу фінансового стану підприємства. Як засвідчують результати опрацьованих в нинішніх умовах наукових і методичних джерел, на сьогодні відсутній єдиний підхід до питань оцінювання і управління фінансовою стійкістю підприємства [2, с. 110].

Таблиця 1

**Систематизація використання відносних показників
щодо оцінювання фінансової стійкості підприємства**

Показники	Савицька Г. В.	Балабанов І. Т.	Нагашев Є. В.	Шеремет А. Д.	Терехін В. І.	Маркар'ян Є. А.	Русак Н. А.	Любушкін Н. П.	Ковальов А. І.	Ковальов В. А.	Артеменко В. Г.	Олексик А. С.
Коефіцієнт автономії	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Коефіцієнт фінансової залежності	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+
Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-
Коефіцієнт автономії джерел запасів і витрат	-	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	-
Коефіцієнт кредиторської заборгованості	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	+
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	-	-	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+
Коефіцієнт маневреності власних оборотних засобів	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	+

Узагальнено автором на основі джерел: [1]

Отже, відсутність єдиних підходів до трактування терміна «фінансова стійкість» і встановлення нормативних коефіцієнтів фінансової стійкості, вибір методичного підходу до аналізу фінансової стійкості підприємства й встановлення нормативних значень для показників має відбуватись з урахуванням специфіки діяльності підприємства та цілей аналізу.

Удосконалення методичних підходів до оцінювання фінансової стійкості підприємства належить до найважливіших проблем фінансового аналізу, оскільки недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства та відсутності фінансових ресурсів для забезпечення його подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Забродский В. А. Диагностика финансовой устойчивости функционирования производственно-экономических систем : науч. издание. / В. А. Забродский, Н. А. Кизим – Х. : Бизнес – Информ, 2005. – 238 с.
2. Кремень В. М. Оцінювання фінансової стійкості підприємства / В. М. Кремень, С. Я. Щепетков // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 1. – С. 107–115.

Колодій М.В.

*кандидат економічних наук,
старший викладач,*

Львівський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОХОЛДИНГІВ В УКРАЇНІ

Однією з важливих проблем агропромислового комплексу є низька ефективність сільськогосподарського виробництва, безробіття, занепад соціальної інфраструктури. Вихід із такої ситуації можливий шляхом розвитку нових організаційно-правових форм господарювання.

Під час реформування галузі сільського господарства України було відтворено радянську схему його організації, в якій основне місце займали великі підприємства та їх об'єднання. При цьому фермерські і сімейні господарства залишились у кінці цього розподілу. В результаті аграрної реформи сформувалась специфічна модель аграрного сектору, важливою рисою якої є дуальна організаційна структура, в якій виділились два сектори виробників сільськогосподарської продукції – з одного боку, корпоративний, представлений агрохолдингами, а з іншого – індивідуальний, представлений фермерськими господарствами та господарствами населення.

Питання становлення і діяльності агрохолдингів досліджували у своїх роботах такі вчені як В.Г. Андрійчук, Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, А.Є. Данкевич Г.В., Уманців, Г.В. Черевко та ін. Проте є ще ряд питань стосовно даної проблеми, що залишаються недостатньо вивченими.

Згідно Закону України «Про холдингові компанії в Україні», холдинговою компанією є акціонерне товариство, яке володіє, користується та розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств [4].

У сільському господарстві агрохолдинги функціонують як бізнесові структури, адже першочерговою їх метою є збільшення власного капіталу за рахунок прибутку у вигляді ренти. При цьому підтримка й розвиток сільської